

Hnutí DUHA v roce 2002 soustředilo své síly do několika pečlivě zvolených oblastí, včetně ochrany lesů, znečištění z energetiky, péče o přírodu a krajinu, odpadů a ekologických aspektů státních financí. Ve výroční zprávě shrnujeme výsledky vybraných programů. Řady úspěchů se nám podařilo dosáhnout díky kombinaci promyšlených řešení a přesvědčivých argumentů, reputací zkušené ekologické organizace a především díky podpoře, které se naší práci dostává od veřejnosti – ať už prosazujeme nové zákony, zabýváme se vzděláváním a osvětou, nebo šlapeme na paty znečišťujícím firmám.

Volby: ekologická řešení místo fráží

Mohutnou a mezi českými neziskovými organizacemi doposud nevídanou kampaň vedlo Hnutí DUHA před loňskými volbami. S pomocí Nadace OSF Praha se snažilo kandidáty přimět, aby se zavázali ke konkrétnímu řešení takových problémů, jako je recyklace odpadu, ochrana lesů či omezení toxických pesticidů. Začátkem června jsme odvysílali desítky rozhlasových spotů zaměřených na představitelé hlavních politických stran. V říjnu jsme se zase na všechny kandidáty do Senátu obrátili s otázkami, zda podpoří několik vybraných ekologických zákonů, a odpovědi jsme zveřejnili v jejich volebních obvodech. Součástí kampaně byly i tisíce informačních letáčků a speciální internetové stránky.

Tato práce přinesla konkrétní výsledky: nová vláda se ve svém programovém prohlášení a v koaliční smlouvě zavázala splnit několik hlavních požadavků. Patří mezi ně vyhlášení tří nových chráněných krajinných oblastí, zahájení ekologické daňové reformy a slib, že nebude nijak seškrtáno právo veřejnosti vyjadřovat se k projektům, jako jsou nové chemičky či skládky v sousedství.

Čistá energie

Vláda do svého programu zařadila také další náš návrh: nový zákon o podpoře čistých zdrojů energie. Měl by pomoci rozvoji větrných či malých vodních elektráren, šetrných kotlů na biomasu nebo solárních kolektorů. Hnutí DUHA, které tuto legislativu prosazuje už dva roky, se bude na její přípravě podílet – bude usilovat o to, aby se nový zákon stal efektivním nástrojem na podporu moderních technologií.

Povodně a naše krajina

Srpnové povodně znovu ukázaly, jak česká krajina špatně zachycuje vodu. Vinu na tom nese hospodaření: umělé lesní monokultury, obrovské lány a narovnaná, vybetonovaná koryta řek. Pracovníci Hnutí DUHA publikovali řadu článků v tisku, vystupovali v televizi a rozhlase, diskutovali s politiky. Samotná slova ovšem krajinu neuzdraví. Ve spolupráci s dalšími odborníky jsme proto připravili návrh hlavních konkrétních opatření, která je nutno provést. Patří mezi ně především změny zákonů o hospodaření v lesích a správě říčních koryt, zvýšení rozpočtu vládních programů obnovy zeleně a přirozených toků a další kroky.

Recyklace odpadu místo pálení

V sousedním Německu a Rakousku recyklují už kolem 50 % odpadků – u nás je to méně než čtvrtina. Hnutí DUHA proto v roce 2002 prosazovalo, aby nový vládní plán podpořil zavedení lepších recyklačních služeb pro naše domy a byty. Připravili jsme rozsáhlý návrh ekologického řešení a jednali jsme o něm s ministerstvem životního prostředí. V říjnu ministerstvo oznámilo, že přistupuje na naše hlavní doporučení: odmítlo další výstavbu zbytečných, toxických a drahých spaloven. Namísto toho chce dát přednost vyšší recyklaci. Definitivní znění plánu má být schváleno během roku 2003.

Škola občanské iniciativy

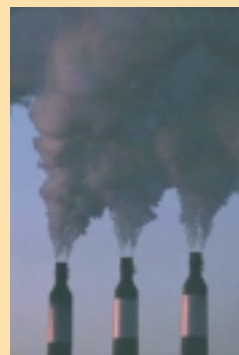
Také v roce 2002 pokračoval náš vzdělávací projekt Škola občanské iniciativy. Hnutí DUHA tak nabízí všem, kteří chtějí ve svých obcích zlepšit veřejnou dopravu, vysázet více zeleně nebo třeba zabránit další devastaci krajiny v okolí, možnost naučit se vše, co je k aktivní účasti na životě obce třeba. Desítky zájemců absolvovaly kursy, kde je zkušení lektori učí, jak na takovou činnost získat peníze, jak jednat s úřady, jak vystupovat před novináři, jak zpracovávat informace či získávat podporu spoluobčanů.

Národní park Šumava

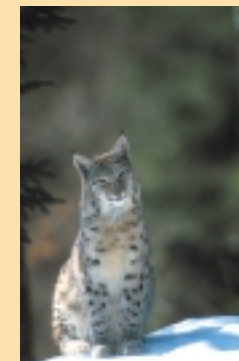
Také v loňském roce Hnutí DUHA pokračovalo ve své práci na ochraně nejvzácnějších částí české přírody. Hlavní pozornost jsme věnovali Národnímu parku Šumava, který chrání unikátní zbytky pralesů, rašeliniště, jezera, louky a horské řeky. Soustředěným lobbováním jsme dosáhli důležitého úspěchu. Podařilo se nám přesvědčit poslance, aby odmítli návrh několika svých kolegů odtrhnout od národního parku tisíce hektarů území, včetně unikátních staletých smrkových pralesů podél hranice s Rakouskem.

Průmyslu v patách

Hnutí DUHA ve spolupráci s dalšími pomáhalo občanům Havraně, malé obce na Mostecku. Společnost NEMAK se jim rozhodla za humny postavit továrnu na hliníkové hlavy motorů, jež může produkovat množství toxických odpadů a exhalací. Posudek, který jsme nechali zpracovat, odhalil, že oficiální dokumentace má značné mezery. Ombudsman navíc potvrdil, že schválení projektu proběhlo v rozporu se zákonem. Prosazujeme proto takovou změnu státního programu investičních pobídek, aby podobné pochybné provozy zvyšující znečištění nebyly nadále placeny z kapes daňových poplatníků.

Ochrana vzácných šelem

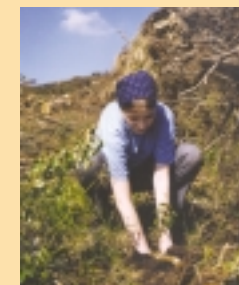
Hnutí DUHA má pro všechny dobrou zprávu – do našich hor se začínají vracet vzácné druhy šelem: ryši, vlci a medvědi. V uplynulém roce jsme věnovali pozornost nejdůležitější oblasti, Beskydům. Hlídky speciálně vyškolených dobrovolníků mají především za úkol svou přítomností odstranit pytláky. Vinou ilegálního lovu se totiž populace těchto ohrožených druhů neustále pohybují na hranici vyhynutí. Hlídky také vyhledávají a zneškodňují návnady, které lící zákeřní lovci. V roce 2002 jsme slavili úspěch: moravští vlci poprvé po letech vyvedli mladé. Zároveň pořádáme besedy a přednášky pro obyvatele beskydských obcí, abychom je zbavili zbytečných obav z těchto vzácných zvířat.

Sedmá generace

Měsíčník Sedmá generace, který vydáváme už jedenáctým rokem, poskytuje prostor pro zasvěcenou debatu o širších společenských a filozofických souvislostech ekologických problémů. Abychom reagovali na aktuální problémy, zavedli jsme loni nové rubriky, věnující se například diskusi o globalizaci nebo rizikům genetického inženýrství. Časopis přinesl také podrobné rozhovory českého lesnictví, situace obnovitelných zdrojů energie u nás i srovnání průmyslového a ekologického zemědělství. Nechybělo ani monotematické číslo o příčinách a důsledcích letních povodní.

Obnova lesů

Horské lesy s původními druhy stromů, hlavně listnatými, ve srovnání se smrkovými monokulturami nejenže lépe zachycují povodně, ale jsou také mnohem odolnější. Hnutí DUHA proto už pátým rokem pořádalo týdenní pracovní brigády pro veřejnost, která chce pomoci obnově lesů na Šumavě, v Beskydech, Jizerských horách a Jeseníkách. Za dobu jejich existence účastníci vysázeli přes 100 000 stromků.

Hnutí DUHA – Friends of the Earth Czech Republic

Hnutí DUHA je přesvědčeno, že česká veřejnost má nárok na zdravé a čisté prostředí stejně jako naši evropští sousedé. Navrhuje proto řešení, jež přinesou konkrétní prospěch pro kvalitu života každého z nás. Prosazuje účinná a realistická opatření, která omezí znečištění vzduchu a řek i produkci odpadů, umožní chránit přírodní bohatství, zachovat pestrou krajinu, snížit kontaminaci potravin a vody toxickými látkami či předejít globálním změnám klimatu. Jeho práce zahrnuje jednání s úřady a politiky, návrhy zákonů, informování a zapojování veřejnosti, působení na průmysl, pomoc spotřebitelům a rady domácnostem, výzkum, právní kroky či spolupráci s obcemi. Působí na místní, celostátní i mezinárodní úrovni. Po celé republice pracuje 16 místních poboček. Hnutí DUHA je českým zástupcem největšího světového sdružení ekologických organizací, Friends of the Earth International.

Hnutí DUHA – Friends of the Earth Czech Republic
Bratislavská 31, 602 00 Brno
tel.: 545 214 431
fax: 545 214 429
e-mail: lide@hnutiduha.cz
www.hnutiduha.cz

**Naše práce se neobejde bez podpory lidí, jako jste Vy.
Číslo účtu: 1348492389/0800**

Finanční bilance za rok 2002

N á k l a d y

Služby	4 891 731
Mzdové náklady	3 243 334
Poskytnuté příspěvky	1 357 590
Cestovné	1 005 538
Zdravotní a sociální pojištění	900 914
Materiální náklady	423 163
Zboží na prodej	310 500
Odpisy majetku	189 776
Ostatní náklady	114 192

Náklady celkem 12 436 737

V ý n o s y

Granty (celkem: 9 211 295, z toho výnosy příštích období: 1 476 000)	7 735 295
Převod výnosů příštích období z roku 2001	2 496 627
Příspěvky od soukromých osob	1 140 000
Tržby za poskytované služby	401 484
Tržby za vlastní výroby	260 352
Tržby za prodané zboží	90 783
Ostatní výnosy	112 556

Výnosy celkem 12 237 097

Podrobnou finanční bilanci za rok 2002 najdete na www.hnutiduha.cz.

Naši partneři

UK Department for International Development, Heinrich Böll Stiftung, Nadace rozvoje občanské společnosti, Nadace Partnerství, Arge Atomstromfrei, Open Society Fund Praha, CEE Bankwatch Network, Whitley Award Fund, Evropská komise, Royal Netherlands Embassy, Karl Petr Haberczellt, Nando Peretti Foundation, Česko-německý fond budoucnosti, Milieudéfense, Nadace Sluníčko, Grassroots Foundation, Friends of the Earth International

Výrok auditora

Hnutí DUHA – Friends of the Earth Czech Republic

výroční zpráva 2002

Za laskavé zapůjčení fotografií děkujeme René Jaklovi a redakci Ekolistu.